

Tytuł: Wpływ chińskiej inicjatywy Pasa i Szlaku na bezpieczeństwo wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej

Autor: Paula Tomaszewska

Abstrakt:

Dysertacja doktorska pt. „Wpływ chińskiej inicjatywy Pasa i Szlaku na bezpieczeństwo wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej” porusza problem realizacji chińskiej inicjatywy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej z perspektywy wpływu na różne aspekty bezpieczeństwa wybranych do analizy państw. W pracy uwzględniono trzy kluczowe elementy analizy naukowej: deskryptywny, eksplanacyjny oraz preskryptywny. Autorka podjęła próbę rozwiązania problemu badawczego, który leży w obszarze zainteresowań politologii, nauk o bezpieczeństwie, stosunków międzynarodowych oraz ekonomii. Inicjatywa Pasa i Szlaku łączy w sobie elementy ekonomiczne, polityczne i strategiczne, a jej badanie z perspektywy komponentów bezpieczeństwa pozwoliło na wielowymiarową i kompleksową analizę.

W pracy zwrócono uwagę, że chińskie działania na arenie międzynarodowej są zgodne z zasadami realizmu, objawiając się w dążeniu do maksymalizacji władzy i wpływów poprzez strategiczne sojusze oraz inwestycje ekonomiczne. Omówiono specyfikę regionu Europy Środkowo-Wschodniej, uwzględniając zmiany zachodzące w poszczególnych krajach po upadku komunizmu. Przeanalizowano także działania Chińskiej Republiki Ludowej ze szczególnym naciskiem na transformację oraz motywy stojące za podjęciem Inicjatywy Pasa i Szlaku.

Przedstawiony został również historyczny zarys Jedwabnego Szlaku jako pierwowzoru Belt and Road Initiative oraz wpływ pandemii COVID-19 na realizację tej inicjatywy. Szczegółowej analizie poddano sześć studiów przypadków państw Europy Środkowo-Wschodniej uczestniczących w BRI: Polska, Węgry, Słowacja, Serbia, Chorwacja i Białoruś. Stwierdzono, że reakcje tych państw były zróżnicowane w zależności od ich indywidualnych interesów gospodarczych i politycznych. Zauważono również, że percepcja ryzyka związanego z chińskimi działaniami nie jest jednolita, co wynika z odmiennych podejść do architektury bezpieczeństwa. W rezultacie w pracy przedstawiono rekomendacje dotyczące dalszej współpracy w ramach BRI, mające na celu wzmocnienie bezpieczeństwa w regionie.

Istotnym walorem zaproponowanego tematu jest jego aktualność i ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa analizowanych państw, także i Polski. Innowacyjność badań w tym projekcie polega na ich interdyscyplinarnym charakterze oraz zastosowaniu odpowiedniego klucza geopolitycznego. Autorka dostrzegła, że w wyniku szerokiej ekspansji technologii zmienia się paradygmat bezpieczeństwa. Chińska inicjatywa może mieć wpływ na każdy sektor bezpieczeństwa państw EŚW. Każde z analizowanych państw musi więc być przygotowane instytucjonalnie i kadrowo do obopólnej współpracy z Chinami. Niezbędnym krokiem jest uzupełnienie luk w wiedzy i postrzeganiu Chin. Efekty projektu mogą przyczynić się więc nie tylko do rozwoju nauki, ale również zostać wykorzystane w procesie kształtowania polityki.

